

Månadsrapport september 2025 – Normal septembermånad och fortfarande vindunderskott för året

Översänder september månads vindrapport. Hösten närmar sig och med den mer energirika vindar. Månaden gav ett vindindex på 109 % och en produktion på ca 2,2 TWh. Index för året hittills ligger nu på 93 %. Den genomsnittliga utnyttjandegraden för juni uppgick till 22 % och produktionstiden till 72 %. Den dygnsvisa medeleffekten pendlade mellan 5 % och 41 % av installerad effekt. Nu finns totalt installerat 17 959 MW i 5 864 anläggningar (> 50 kW). Vindkraftutbyggnaden fortsätter beroende på tidigare tagna investeringsbeslut. En alltmer avvaktande inställning har inträtt beroende på ökade kostnader och osäkra framtida elpriser och elbehov. Det lokala motståndet växer sig allt starkare som också medfört en avmattning i utbyggnadstakten. Allt fler nya projekt utvecklas därför till havs där man räknar med mindre lokalt motstånd, men där Försvarmaktens krav och kraftiga fördyring skapar nya utmaningar. Nu ligger också kostnaden för havsanslutningen på exploatören och kostnaderna för sk systemtjänster är nu också under diskussion liksom balanskostnaden vilket ytterligare kan försämra vindkraftens konkurrenskraft. Med en ökad efterfrågan på elkraft och att ingen aktör, varken kraftproducenter eller distributionsansvariga, längre ansvarar för byggande av effektkapacitet, dvs planerbar kraftproduktion, finns risk för allt större obalanser i kraftsystemet och därmed kraftigt fluktuerande elpriser. Det allt större underskottet av effekt i södra Sverige, speciellt vid svaga vindar, medför höga elpriser i Elområde 3 och 4 beroende på prisimport från Tyskland och Danmark. Den nu genomförda nya beräkningsmodellen för elhandel bedöms av Svenska kraftnät öka kraftöverföringarna och därmed utjämna prisskillnaden, vilket dock ännu inte kunnat verifieras utan tvärtom har prisskillnaden aldrig varit större.

Europas alltmer integrerade elmarknad har visat sig få allt större inflytande på svenska elpriser. Tyskland som har lagt ned både kol- och kärnkraftskapacitet bygger alltmer väderberoende elkraftproduktion. Vid svaga vindar måste därför elproduktion i Tyskland ske med den dyra naturgasen som därmed bli prissättande för all elproduktion och som därmed påverkar elpriserna även i Sverige, speciellt i södra Sverige. Å andra sidan har denna kraftiga utbyggnad av vind och solkraft skapat ytterligare problem vid överproduktion eftersom flertalet vindkraftverk och solceller inte kan nedregleras samtidigt som transportkapaciteten av elkraft är begränsad. I dagsläget kan dessa problem endast lösas med prissättningen. Allt fler dagar uppkommer minuspriser vilket har dämpat utbyggnadstakten av solceller och vindkraft. För att motverka dessa minuspriser är ett antal vätgasproduktionsanläggningar under projektering liksom att återstart och utbyggnad av pumpkraftverk övervägs. Den allt bättre batteritekniken kan bidra till frekvensstabilitet men kan inte fungera som reservkraft. Om en fortsatt satsning på väderberoende elproduktion sker måste eldistributionssystemet kraftigt byggas ut alternativt bygga mera planerbar kraft och då framför allt i södra Sverige. En finansieringsmodell är nu framtagen och godkänd av riksdagen och nu kvarstår frågan om kraftföretagen är villiga att gå vidare med en utbyggnad.

Vattenmagasinen är väl fyllda inför vintersäsongen och med höstregnen borde en god vattenkrafttillgång vara säkrad. Forsmark 3 är tillbaka i full produktion men Oskarshamn 3 och finska kärnkraftverk har varit under reparation en längre tid vilket lett till fortsatt relativt höga elpriser. Elpriset i södra Sverige är fortfarande 3-4 gånger högre än i norra Sverige. Priset för utsläppsrätterna varierar beroende på EU:s dagsform vad avser klimatpolitiken och ligger nu på ca 75 Euro/ton (ungefär lika många ören per kWh el). I nedanstående tabell visas elprisutvecklingen i Skandinavien de senaste 12 månaderna.

Prisområde	SYST	SE1	SE2	SE3	SE4	FI	DK1	DK2	Oslo	Kr.sand	Bergen	Molde
Sept 2024	224	96	109	164	307	636	815	800	204	434	180	144
okt	272	126	135	230	302	462	875	871	386	476	386	151
nov	432	250	181	670	846	525	1112	1105	554	641	489	157
dec	368	126	112	583	693	447	1058	1068	624	732	488	223
jan	503	238	243	634	761	606	1125	1150	734	760	273	106
feb	676	128	145	770	1039	534	1273	1331	938	971	331	79
mars	374	158	109	508	605	521	925	909	495	540	187	56
april	350	144	142	376	583	525	825	832	559	607	154	21
maj	309	141	151	429	600	198	700	687	666	700	118	75
juni	212	30	50	228	407	204	647	621	509	608	121	40
juli	362	136	160	370	464	270	927	895	469	780	67	29
aug	406	237	231	486	732	617	820	840	683	793	72	24
Sept 2025	433	173	163	523	706	459	797	917	562	661	167	47

Totalt är nu 814 verk anslutna till den automatiska avläsningen, ca 40 rapporterar manuellt och ca 4 900 rapporterar inte till Vindstat. Vi har tyvärr tappat ytterligare ett antal verk beroende på bortkopplingen av det analoga kopparnätet.

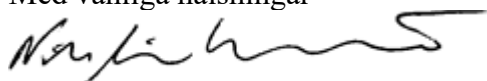
Vi påminner enerconägare om att vi eventuellt behöver ett nytt medgivande att vi får ta del av verkens produktionsdata.

Det finns fortfarande ganska många verk där kommunikationen inte fungerar. Vi ber Er som är anslutna till det automatiska avfrågningssystemet att kontinuerligt kontrollera att kommunikationen med verken upprätthålls och att meddela om verket är skrotat.

Om kommunikationssystemet av någon anledning inte fungerar runt ett månadsskifte, det vill säga verket är gråmarkerat på hemsidan www.vindstat.nu, kan det inträffa att vi inte får med verket i fråga i månadsrapporten. När kommunikationen åter fungerar fördelas den ackumulerade produktionen ut på de saknade dygnen. Dessa ”beräknade” värden införs sedan i statistiken.

Månadsrapporter och tidigare årsrapporter finns också på www.vindstat.com och som vanligt på www.vindstat.nu. Vindkraftprognoser för de närmaste dygnen visas på www.vindstat.com.

Med vänliga hälsningar

Vindstat AB